

PRÍSPEVOK K POLAROGRAFICKÉMU STANOVENIU BIZMUTU VIAZANÉHO NA TANÍN

V. MANSFELD, Z. BÁRTA

Organofarma, n. p., Praha

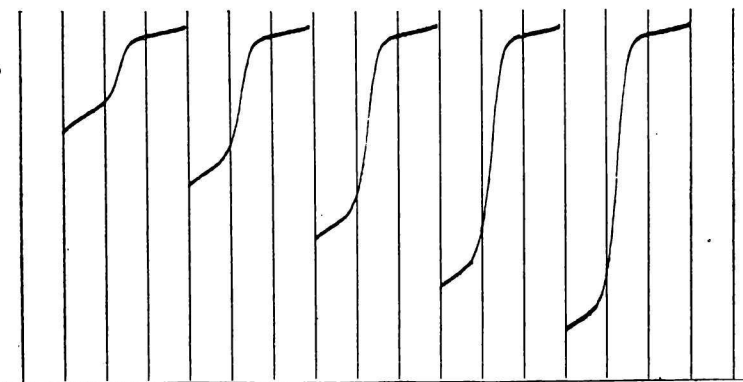
V liečivách, aplikovaných pri poruchách funkcie čriev, býva často obsiahnutý bizmut vo forme Bi-tanátu. Jeho stanovenia normálnymi gravimetrickými metódami sú zdĺhavé, namáhavé a nie vždy presné. Pre našu potrebu (kontrolu surovín a hotových prípravkov) sme si upravili metódu polarografickú. Ako uvádza Březina a Zuman [1], bizmut sa dobre stanoví v prostredí silne kyslom. Pri použití opísaného postupu sa nám však zle odčítala výška vlny.

Pokusná časť

Použili sme polarograf Heyrovského, typ VIII, č. 345 od fy. Nejedlý, Praha. Polarografovali sme v normálnej otvorenej nádobke s ortuťou ako anódou. Ortuť vytekala z kapiláry pri výške ortuťového stĺpca 65 cm, pričom doba kvapky bola $t = 1,58$ sec. a prietoková rýchlosť 3,34 mg/sec. v nasýtenom chloride draselnom. Maximum bolo potlačované 5% roztokom sterilnej želatíny. Ako základný roztok sme použili 0,1 N citran lítny.

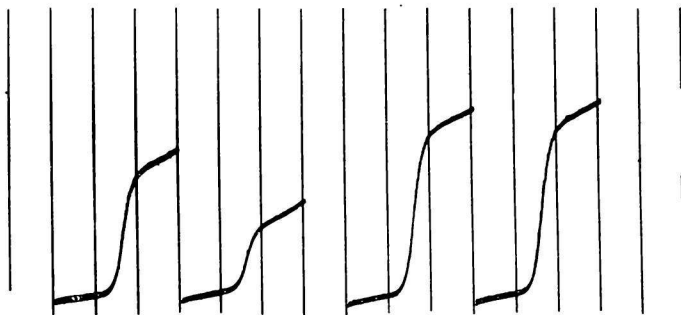
Príprava kalibračnej krivky

Ako štandardný roztok sme používali $\text{Bi}(\text{NO}_3)_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ od fy. Schering (DAB 6). Pre ľahké prepočítanie sme zvolili navažok 0,3482 g do 250 ml. To značí, že máme v tomto objeme 150 mg Bi. Privážime 1,47 g citranu lítneho (na ca 0,1 N roztok) a doplníme 1 N kyselinou dusičnou. Z tohto základného roztoku pripravíme príslušné riedenie pre kalibračnú krivku, pripipetujeme 1 ml 5%-nej želatíny a polarografujeme. Citlivosť 2/300; akum. 2 V, začiatok od 0,0 V do $-0,3$ V.

Obr. 1. Polarografická redukcia Bi v 1 N- HNO_3 a 0,1 N Li-citráte. Koncentračná závislosť pre 150, 120, 90, 60, 30 mg Bi v 250 ml. Citlivosť 2/300; akum 2 V, začiatok od 0,00 do $-0,3$ V.

1—2 tablety preparátu alebo malé množstvo (0,2 g) Bi-tanátu odvážíme do malej banky a skropíme asi 5 ml koncentrovanej kyseliny dusičnej. Zahrejeme do varu, až sa všetko rozpustí, a pomaly kyselinu oddymíme. Potom ešte opatrne banku prežihame priamym plameňom, až na dne a stenách vznikne nie celkom čierny popol. Pri dlhšom a intenzívnejšom žíhaní vzniknú straty na bizmute. Obsah zahrejeme do varu s 20 ml koncentrovanej kyseliny dusičnej a spláchneme do 250 ml odmerky. Premytie opakujeme ešte dvakrát. Do banky privážime ešte 1,47 g citranu lítneho a doplníme. Vzniknutý roztok je asi 0,1 N Li-citrát v ca 1 N-HNO₃ s neznámym množstvom Bi(NO₃)₃. Prefiltrujeme, odmeriame 20 ml do nádobky, pridáme 1 ml 5%-nej želatíny a polarografujeme. Citlivosť 2/300; akum. 2 V, začiatok od 0,0 V do —0,3 V.

Obr. 2. Polarografická redukcia organicky viazaného Bi v 1 N-HNO₃ a 0,1 N Li-citráte. Krivka 1, 2 = preparát *Talbin* (2 tablety a 1 tableta zodpovedá 39 mg Bi pre tabletu); krivka 3, 4 = čisté *Bismutum tannicum* (surovina). Citlivosť 2/300; akum. 2 V, začiatok od 0,0 do —0,3 V.

Сúhrn

V práci sa navrhuje (pre kontrolu liečiv) nová úprava polarografického stanovenia bizmutu viazaného na tanín.

ЗАМЕТКА К ПОЛЯРОГРАФИЧЕСКОМУ ОПРЕДЕЛЕНИЮ ВИСМУТА ВЯЗАНОГО ТАННИНОМ

В. МАНСФЕЛЬД, З. БАРТА
Органофарма, н. з., Прага

Выводы

В работе предлагается (для контроля медикаментов) вновь приспособленный метод полярографического определения висмута, связанного таннином.

Получено в редакции 15/VIII 1954.

BEITRAG ZUR POLAROGRAPHISCHEN BESTIMMUNG DES AN TANNIN GEBUNDENEN WISMUTS

V. MANSFELD, Z. BÁRTA

Organofarma, Nationalunternehmen, Prag

Zusammenfassung

Zwecks Kontrolle von Heilmitteln wird in dieser Arbeit eine neue Anordnung zur polarographischen Bestimmung des an Tannin gebundenen Wismuts vorgeschlagen.

In die Redaktion eingelangt den 15. VIII. 1954

LITERATÚRA

1. Březina M., Zuman P., *Polarografie v lékařství, biochemii a farmácii*, Praha 1952, 51.
2. Bayerle V., *Trav. chim.* 44, 514 (1925).

Došlo do redakcie 15. VIII. 1954

PRÍSPEVOK K STANOVENIU HEMICELULÓZ

M. JAMBRICH, A. PIKLER, A. BAJZOVÁ

*Katedra chemickej technológie dreva a umelých vlákien Slovenskej vysokej školy technickej
v Bratislave*

V jednej zo svojich prác [5] opísali sme metódy izolovania hemicelulóz a rozviadli sme pojem hemicelulóz vo výrobe umelých vlákien.

V tejto práci chceme poukázať na dôležitosť analytického stanovenia koncentrácie hemicelulóz pri operatívnom riadení výroby.

Hemicelulózy sa v prevádzke stanovujú:

1. pri celulóze,
2. v prevádzkových lúhoch:
  - a) v hnedom,
  - b) dialyzačnom,
  - c) odpadovom.

Najbežnejšou metódou kvantitatívneho stanovenia koncentrácie hemicelulóz je oxydačná metóda. Princíp tejto metódy spočíva v tom, že v kyslom prostredí zoxydujeme dvojchrómanom draselným všetky prítomné organické látky a z úbytku $K_2Cr_2O_7$ vypočítame obsah hemicelulóz.

Reakcia prebieha takto:

Nadbytočný $K_2Cr_2O_7$ stanovujeme s $FeSO_4$ na feroin alebo jodometricky.